

NARODNI GOSPODAR

GLASILO GOSPODARSKE ZVEZE.

Člani Gospodarske zveze dobivajo list brezplačno.
Cena listu za nečlane po štiri krone na leto; za pol leta dve kroni;
za četrt leta eno krono; posamezne številke po 20 h.

Sklep urejevanja 5. in 20. vsakega meseca.
Gene inseratom po 20 h od enostopne petit-vrste, za večkratno
insercijo po dogovoru.

Telefon štev. 143.

V Ljubljani, 10. maja 1901.

Poštno-hran. št. 849.872

Kako zboljšajmo svoje gospodarstvo?

(Piše A. Strekelj.)

IV. Zboljšajmo svojo živinorejo!

(Nadaljevanje.)

Krava je krava, misli včasih naš kmet, in čim boljše se krmi, tem več mleka dá. To pa ni res. Vsaka krava ni tudi dobra mlekarica. Osobito pri nas je mnogo takih živalij, ki ne dajo tudi pri najboljši krmi večih množin mleka, nego pri navadni. S tako živino imamo seveda mnogokrat veliko izgubo, ker nam krme ne poplača. Dolžnost vsakega gospodarja je torej, da natanko zasleduje vsako žival, kako mu vrača stroške, ki jih ima ž njo. V slučaju, da mu žival ne daje dobičkov, ravnati mora ž njo na drugačen način ali pa jo z boljšo živaljo nadomestiti.

Pa ne samo posamezne živali so včasih slabe mlekarice, ampak lahko je tudi celo pleme za mleko malo vredno. Hrani na pr. istrsko kravo kakor hočeš, nikdar ti ne bo dala one množine mleka, kakor n. pr. beljanska krava pri navadni piči. Ta lastnost se je vrinila s časom, bodisi po človeški volji ali brez nje, v pleme. V krajih, kjer se hočemo pečati torej z mlekarstvom, je nadalje velike važnosti, da redimo živali za mleko dobrega plemena. Le s takimi živalimi zmoremo krmo po najboljšem na-

činu spremeniti v denar. Gotovo vstrežem tu pa tam komu, če podam tu po mojem profesorju iz mlekarstva, tabelo s povprečno množino mleka in mašče, ki ju dajo različna goveja plemena na leto.

druga, ki je doma v Toquefortu na južnem Francoskem. Ker je ovca naši domači sorodna in živi v deželi našemu Krasu podobni, sponesla bi se najbrže tudi pri nas. Tudi nekatere bosanske ovčje pasme so dobre za mleko.

K r a v a	tehta živa	dá mleka na leto	v 100 kg mleka se nahaja mašče	na 100 kg žive teže pride	
				mleka	mašče
				kilogramov	
holandska	600	4000	3	665	20
švicarska	600	3100	3·6	517	18·7
gornjeinodolska	320	2000	3·8	625	23·7
marijodvorska	475	1500	3·8	316	12
pinčgavska	450	2000	3·6	489	17·6
kulandska	450	2000	4	445	17·7
simenthalska	650	3000	3·5	462	16·2
jerseyska	350	2750	5	787	39·4
stepna (ogerska, romanska)					
isterska	400	800	5	200	10

Opomniti pa se mora, da ni vsako pleme tudi za vsaki kraj. Osobito bolj melkužno holandsko pleme se ne vsponaša pri nas nič prav dobro. Najbolj mlečno avstrijsko govedo je gornjeinodolsko, ki se tudi v naših krajih izvrstno sponaša.

Med ovcami se odlikujeta za mleko osobito dve: friziška in larsaška ovca. Prva ni za naše razmere, pač pa bi znala biti

Ko smo dospeli v našem gospodarstvu do tega, da nam dajejo mlečne živali z majhnimi stroški obilo mleka, skrbeti nam je, kako to uporabimo. Ni moja naloga, da bi tu obširno razlagal vse ono, kar bi morali naši gospodarji in gospodinje, katere se prav za prav pečajo z mlekom, znati, da ga pravilno uporabijo, dasitudi jim je ta veda danes jako potrebna in so v nji še takorekoč

novinci, vender naj spregovorim vsaj dve, tri o poglavitnem grehu v našem mlekarstvu, ki je nesnažnost.

Iz mleka, s katerim se je nesnažno ravnalo, ne more se napraviti dobrih in dragih izdelkov a tako mleko se tudi ne more prevažati, ker se prehitro pokvari. Osobito v poletnem času ga je težko ohraniti. Že mnogemu gospodarju uzelo je mleko, ki se je še prej izpridilo, nego se je zamoglo prodati, veselje do živinoreje. Neuspehu je bil seveda večinoma sam kriv, ker ni z mlekom čisto ravnal.

Uzrok, da se mleko pokvari, so različne glivice. To so majhne rastlinice, katerih s prostim očesom niti ne vidimo, pač pa jih lahko spoznamo z drobnogledom. Med glive, ki mleko kvarijo, prišteva se tudi navadni plesenj, vender pa delajo večjo škodo one glive, ki mleko kisajo. Včasih se nahajajo v mleku še celo take glive, ki so človeškemu zdravju škodljive. Če pije človek surovo tako mleko, nakoplje si lahko hudo bolezen in mogoče tudi smrt. Osobito nevarno je torej za male otroke in dojenčce, kojim se čestokrat daje surovo mleko. Že marsikdo si je nakopal jetiko, ker je pil surovo mleko jetične krave.

Glive se nahajajo v vsakem mleku, v nekaterem manj, v drugem več — kakor smo ravnali z njim: V eni sami kaplji nahaja se včasih mnogo tisoč glivic. Te glive prihajajo v mleko na različni način, najbolj pogosto pa iz nečistega zraka v hlevu, iz nečistega vimena, zamazane govedi, nesnažne mlečne posode in iz hrane, katero žival povžije. Še bolj nevarne nego te pa so one glivične kali, ki pridejo naravnost iz bolne živine. Ako hočemo imeti trajno in zdravo mleko, bрани mo tem glivam pot do njega. Kako?

Hlev, v katerem hranimo mlečno živino večkrat očistimo in prezračimo in gnoj pogostoma iz-

kidajmo. Kidati pa je treba po molži in ne pred njo. Če bi nastal preprih, naj se ne zrači za časa molže. Kakor hlev, čistiti je tudi živino. Predno se začne molsti, naj se vime dobro opere ter s čisto cunjjo obriše. Tudi celo živino je dobro tu pa tam oprati. Prve kaplje mleka, ki se nahajajo v cickih, naj se ne molžejo v posodo, marveč na tla. Najboljša mlečna posoda je kositarjeva. Lesene posode se ne more popolnoma vmiti, zato ostanejo v njih glive, ki se jako brzo množijo. Ako pa venderle moramo rabiti leseno posodo, naj se večkrat opari z gorko vodo ter na solncu posuši. Stavimo pa mleko v to posodo ali v ono, paziti je vedno na največjo snago. Pomniti je tudi, da se ne sme med molžo krmiti, ker se natrosi s tem v zraku mnogo gliv, ki pridejo v mleko. Tropin, bodisi vinskih, sadnih, ječmenovih ali kakoršnih koli, ni dobro dajati mlečni živini, ker preide mnogo gliv v mleko ter škodujejo osobito teletom pa tudi otrokom, če ga pijejo. Mleko bolnih živinčet naj se nikdar ne meša z onim zdravih in skrbi naj se, da se živinče kmalu odstrani.

Namolženo mleko naj se dobro prečisti in hrani v hladnem prostoru. V mrzloti se namreč glive ne razvijajo tako hitro, zato tudi ne škodujejo. Kdor si pripravi v zimi ledu ter ga hrani v kleti ali kaki podzemeljski jami zakopane v listju, služi mu poleti v mlečni shrambi jako dobro. Tudi če hočemo mleko takoj prodati, dobro ga je prej ohladiti. Le s takim ravnanjem dobi naše mleko dobro ceno in mnogo odjemalcev. Toliko sem hotel povedati. Govoril bi rad še o pogreških, ki se delajo pri nas pri prodaji mleka, pri napravi masla, sira itd. ter uporabi mlečnih ostankov, ker se pa vpeljujejo zadnji čas skoraj povsod pri nas mlekarske zadruge, upam, da bodo te same odpravile nedostatke.

S tem sklepam svoj pogovor o živinoreji in h koncu želim le, da bi se naši kmetovalci bolj živo poprijeli te velekoristne kmetijske stroke, ki postaja za naše gospodarstvo vedno večjega pomena.

Kmetijstvo.

Vinogradništvo in vinarstvo.

Nekoliko pravil za cepljenje trt v zeleno.

Za naše dežele in naše razmere je cepljenje trt v zeleno mnogo večjega pomena nego je cepljenje v les. Ono se bolj hitro izvrši, cepič se podlage boljše sprime in trta radi tega boljše uspeva.

Uspeh cepljenja v zeleno odvisi pa jako mnogo od tega, kako smo je izvršili in kako smo ravnali s trto pred in po cepljenju. Da se obvarujejo naši vinogradniki škode, podati hočem nekoliko pravil, na katera naj se ozirajo, kadar hočejo cepiti trte v zeleno.

Amerikansko trto cepiti je še-le takrat, ko je dovolj krepka. Jako napačno delajo oni posesestniki, ki cepijo, z namenom, da bi dobili prej grozdje, že v tistem letu, kadar so trto zasadili. S takim ravnanjem trta jako ošibi a cepič po zimi navadno pomrzne, ker ni na šibki trti dovolj dozorel. Trte, h katerim sadimo turščico, krompir itd. so še navadno v drugem letu prešibke za cepljenje.

Zgodaj spomladi naj se obirajo na podlagi brezpotrebni divji poganjki, ki trto šibe. Pustita naj se le dve mladiki, ki se skrbno privežeta na kol, da ju veter ne odlomi. Ti mladiki se ob času precepita.

Cepljenje blizu tal se bolj priporoča nego ono na visoko ter pozneje grebeničenje (pogrebanje). Cepljena grebeničenka rada pomrje. Cepiti se zamore tudi eno mladiko visoko, drugo nizko.

Cepi se lahko med členoma ali pa na členu. Prvemu cepljenju se daje prednost, ker se najde za nje lažje cepiče. Tudi ostaneta cepič in podlaga na spojnem mestu bolj enako debela. Če ima cepič zakotni poganek, začne prej rasti, se torej bolj priporoča.

Najboljša obveza za cepljenje v zeleno so gumijevi trakci. Da ti na solncu ne popokajo, oviti jih je s papirjem, kakoršnega se rabi za cigarete. Ker ni potrebno tega papirja vezati, ampak se ga samo omota vrhu cepljenega, z gumijevim trakcem kritega mesta, ter nekoliko oslini, ima mnogo prednosti pred navadnim papirjem. Kdor ga rabi, mu ni tudi potrebno kupovati drage gumije, marveč zadostuje tudi cenejša, ki traja pod papirjem več mesecev. Jako naporno je pa ovijati okolu cepiča trtno listje, kakor se je prej priporočalo. Listje varuje gumijeve trake jako slabo, vrhutega pa se skrivajo sem različne žuželke, vzlasti črni rilčkar, ki hodijo od tu žret mlado listje na cepiču. Take cepiče odlomijo tudi pogostokrat ptiči, ki žuželke v skrivališčih zalezujejo.

Cepljena podlaga naj se obira divjih pogankov, ki trto šibé. Ne sme se pa odstraniti na podlagi listja, kar se pri nas pogostokrat dogaja. Take podlage ne dozori do jeseni zadostno in zato v zimi pozebejo. Lahko pa pomrjejo ravno radi tega tudi po nekolikih letih, kar sem večkrat opazoval.

Da se plemeniti poganjki krepko razvijajo, privezati jih je ob kol ter večkrat škropiti z modro galico. Meseca avgusta se jim lahko prikrajša vrh, da se spodnji del boljše zveja.

Trte, ki se niso prijele s prvim cepljenjem, cepijo se lahko še enkrat v istem letu. Ako se tudi sedaj ne primejo, je boljše čakati na drugo pomlad, ko se trta bolj okrepča, in se ni bati, da bi nam mladike premalo dozorele.

H koncu opominjam še naše vinogradnike, naj cepijo vsako trtno vrsto posebej in naj rabijo cepiče samo najboljših trt.

A. Štrekelj.

Kajenje, sredstvo zoper spomladanske mrazove.

Društvo za varstvo avstrijskega vinstva je izdalo za vinorodne kraje na Niževavstrijskem naslednji oklic:

Na podlagi lanských skušenj je društvo sklenilo pozvati vse vinogradnike v vinorodnih krajih, naj določijo kurišča, da se bodo mogli vinogradi s skupnim delovanjem obvarovati pred nevarnim sovražnikom, namreč pred spomladanskim mrazom.

Skušnje, ki so se s kajenjem dosedaj dosegle in ki se vsem vinogradnikom priporočajo, obstoje v naslednjem:

1.) V vsaki vinorodni občini naj se določijo kurišča, kakor sklène odbor. Vsi tozadevni stroški naj se izplačajo iz občinske blagajne ter naj se, če je treba, pozneje poravnajo z občinskimi dokladami.

2.) Namen kajenju je preprečiti, da se ozračje ne ohladi tako, da bi trtni poganjki zmrznili. Vse trte ne zmrznejo pri enaki toplini, marveč je to odvisno od vrste trt, od kraja, od starosti itd. Vendar zadostuje, če je toplina le malo pod 0 (ničlo).

3.) S kajenjem se hoče doseči, da se v zrak vzdigne kolikor mogoče veliko pare, ki zmrznenje najbolj zabranjuje. Radi tega naj se kadi z vlažnimi tvarinami, n. pr. z vlažno steljo, z mahom, z gnojem, s trtnimi odpadki, s čreslom, itd. Smola, katran itd. stane preveč.

Priporoča se, naj se najprej iz trtnih ali enakih odpadkov napravi kolobar, in v ta kolobar naj se namečejo tvarine, za kurjavo določene. Kolobar se zažge s slamo ali s petrolejem, da se hitreje vname.

4.) Neobhodno potrebno pa je, da se to kajenje izvršuje spora-

zumno, kajti le na ta način se doseže dober uspeh.

5.) Veliki ognji naj se napravijo na vseh za to pripravnih krajih v vinogradu, kajti čim več jih je, tem bolje je. Z majhnimi ognji se ne doseže zaželeni uspeh.

6.) Da se ve, kdaj preti nevarnost, naj se v kakem mrazu izpostavljenem vinogradu postavi toplomer približno $\frac{1}{2}$ m nad zemljo. So pa tudi posebne priprave, ki z neko gotovostjo že na predvečer naznanjajo nastop mraza. Toplomer naj opazuje le dobro izšolana oseba.

7.) Zažgati se mora, kakor hitro toplomer kaže med $+1^{\circ}$ in 0° , in če še vedno pada, posebno pa če je jasno in tiho vreme. Kajenje se mora nadaljevati do solnčnega vzhoda. Če se med kajenjem pooblači ali če postane vetrovno in kaže, da mraza ne bode, naj se ogenj uduši, da se kurivo ne žge po nepotrebnem.

9.) Kajenje naj se ne izvršuje samo v nižavah, marveč tudi v visokih legah, ker se potem dim vleže v nižine ter tako najbrž vsled prenasajenja z vlago zabranjuje zmrznenje.

10.) Vse, kar je za kajenje potrebno, naj se preskrbi pravočasno, da je pri rokah, kadar se potrebuje, kajti le majhna zamuda utegne imeti prav zle posledice.

Vinogradniki!

Boriti se moramo z mnogimi trtnimi škodljivci in z drugimi uimami in v nekaterih vinorodnih krajih na Dolenjskem tudi s spomladanskimi mrazovi. Združite se torej ter poskrbite, da preženete tudi to uimo po nasvetih, kakeršni so tu navedeni in ki so se na Niževavstrijskem dobro obnesli.

Društvo za varstvo avstrijskega vinstva v Kremsu podaja na zahtevo še posebna, natančnejša pojasnila ter sprejema naročila in oddaja posebne za to napravljene toplomere po nižani ceni 6 K za komad.

Poleg tega važnega opomina se vinogradniki opozarjajo, naj že sedaj, to je v prvi polovici maja izvrše tudi neobhodno potrebno žvepljanje.

Sadjarstvo.

Zakaj ne napreduje naše sadjarstvo?

Geslo: Čvrsto na delo!
(Nadaljevanje.)

Iz dotičnega poročila se zamo-remo poučiti tudi o kakovosti sadja, kakoršno se prideluje v po-sameznih deželah Avstrije.

Nižje Avstrijska ima dokaj lepo sadje, zlasti slove njene breskve in marelice. Ta dežela ima v velikem Dunaju, glavnem mestu, dovolj kupcev, tako da ima v tem oziru pač veliko prednost pred drugimi sadjerejci.

Gornje Avstrijska nima za sadjerejo tako ugodnega podnebja. Sicer goje ondotni sadjerejci v prvi vrsti tako sadje — jabolka in hruške — katero je za napravo mošta najboljšo, ker poraba mošta je v tej deželi velika in ga toliko potrebujejo, da kupujejo kmeto-valci posebne esence za napravo mošta, katerega mora vsak hlapec na dan vsaj 2 litra dobiti.

Štajerska slovi po svojem sadju, katero najde svoje odje-malce celo v daljni Rusiji, v Nem-čiji in celo v orijentu.

Štajerski možanekar in šta-jersa voščenka nadkriljujeta ptuji trg po svojem finem okusu.

Kranjsko sadje je doslej ve-ljalo za eksport v Nemčiji za na-pravo mošta. Ima pa tudi naša dežela vže mnogo prav finega na-miznega sadja, katero pa še ni v svetu poznano in se nam tu odpira obširno polje delavnosti.

Goriško po svojem zgodnjem sadju nadkriljuje domači avstrijski trg, Dunaj in druga večja mesta.

Tirolsko slovi po svojih rož-marinčilih — jabolkih in kalvilih in nadkriljuje glede kakovosti sadja vse druge dežele.

Neverjetne so cene, katere skupuje Tirolska za svoje žlahtno sadje, katero gre v Petrograd, Be-rolin in sploh v velika mesta, kjer plačujejo izredno fino namizno sadje po visokih cenah. Tirolci umejo gojiti sadje — imajo le malo, pa to izvrstnih vrst.

Njim ni na tem, le veliko ja-bolk videti na drevesu, ampak jim je na tem, da so ta krasna in ve-lika; zato prepolne veje otresejo, da ostala jabolka toliko lepše iz-zore. Istotako pa umejo ravnati s sadjem pri branji istega ter vedo ž njim ravnati tako, da pride na trg v popolni krasoti in dobroti.

Češko ima največ sadja za trg in osobito mnogo hrušk in sliv. Svoje sadje pošilja ta dežela v srednjo in gorenjo Nemčijo, v kar ji služi tako dobro prilika vodnih cest po Labi. Tudi se veliko su-hega sadja porabi v domačih krajih, ker češki delavec ljubi ku-hano suho sadje. Žal, da pri nas gineva poraba suhega sadja, kakor je bilo to pred desetletji v splošni navadi in rabi; sedaj se posli bra-nijo take hrane, ki je zdrava in tudi bolj tečna, kakor se sploh misli.

Malce smo sami krivi, da pro-pada kmetско gospodarstvo, ker vse drvi po novi šegi, staro je za med šaro, sedaj je moda kava in žganje!

Krivično bi bilo sicer, ako bi hoteli trditi, da leži naše sadjar-stvo popolnoma na tleh. Vender pa z žalostjo opažamo po večini naše domovine, da smatrajo naši posestniki kmetijsko sadjarstvo kot nekaj malenkostnega in je kot tako zanemarjajo. Preziranje sadjarstva je šlo tako daleč, da je ima mnog kmetič, kakor tudi veleposestnik za nekako napotje, ki niti h kmetijstvu ne spada.

(Dalje prih.)

Splošno.

Viničarski tečaj.

Na našo, pod tem naslovom v 7. številu letošnjega „Narodnega

Gospodarja“ objavljeno notico ter isti pridjano pripomnjo, da „ker pa ti tečaji niso z nikakimi stroški združeni, po našem skromnem mnenju pač ni treba za prireditel-jev teh izposlovati si šele dovoljenja, ko je vsak zadovoljen, da se sploh kaj napravi“, nas slavno vodstvo šole na Grmu opozarja, da mora vodstvo za vsako še tako malo premembo v šolskem poduku, iz-poslovati si dovoljenja od dežel-nega odbora, kajti v takih slučajih se mora šolski poduk in drugo gospodarsko poslovanje popolnoma predrugačiti.

Rade volje priobčimo to pri-pomnjo, ker z dotično opazko nismo mislili ničesar predba-civati, tem manje pa požrtvo-valnosti slavnega vodstva ka-kršnosibodi krivico delati, marveč smo le svoje mnenje izrazili, da za taka obče koristna podjetja ne bi bilo potreba prositi še-le do-voljenja, osobito če je stvar nujna in brez posebnih stroškov, kakor ravno v tem slučaju, marveč se lahko tudi pozneje pristojnemu mestu o izvršenem delu javi. Tudi s prireditvijo takih enodnevnih tečajev, ne trpi šolski poduk kedo zna koliko, kajti kakor drugi ude-leženci, prisostvujejo takemu po-duku tudi učenci sami, kar je celó priporočljivo, ker ravno ob takih prilikah učenci mnogo pridobijo.

To naše mnenje nikakor ni vsebovalo in ne more vsebovati takega očitanja vodstvu šole, ka-teremu, kakor tudi učiteljstvu šole, smo le hvaležni, da je priredilo tak tečaj. Uvažujemo prav dobro težkoče, s katerimi se ima boriti radi pomanjkanja učnega osobja z delom preobloženo vodstvo in učiteljstvo šole na Grmu ob takih prilikah.

Krmljenje telet s kuhanim mlekom.

Za dobro vspevanje telet je krmiti le prekuhanano mleko, da se zabrani kaka nalezljiva bolezen, v ta namen si napravljajo mlekarne

pasterje, kjer se mleko segreje nad 70°C skozi 5 minut. Posneto mleko se potem s pomočjo hladilnika hitro ohladi na 8—12°C, da ostane en dan ali dalje trpežno. Kmetijski strokovnjaki so dosedaj učili, da nadomešča posneto mleko in strti oves pri reji telet popolnoma polno mleko, toda zadnji avstrijski mlekarski list navaja poročilo necega veleposestnika, da je imel tedaj še-le dobre vspehe, ako je pridejal krmi soli.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 49.: Fr. B. v Fr. Lj. Imam velik zelenjadni vrt, odkoder oddajam v mesto zelenjavo. Velike koristi bi bilo za vrtnarja, da bi mogel več na enem prostoru pridelati in posebne važnosti bi bilo, kmalu svoj pridelek na trg pripraviti, zato hočem tudi uporabiti umetna gnojila.

Odgovor 49.: Za vspešno vrtnarstvo je prevažno umetno gnojilo, solitar, ktero da vrtnarju pot, da veliko na enem prostoru pridelata in zgodaj. Ker zelenjavi prilivate, zato bi bilo najbolje, da v takej vodi raztopite solitar in ga polivate po rastlinah. Vzame naj se za eno posodo slabo pest solitra, dobro se pomeša z vodo in se gleda, da se možno veliko polije. Le majhna množina se ima vzeti, ker drugače bi posmodilo nežno perje pri zelenjavi. Vspehi so izvanredno veliki in se poznajo učinki uže v teku 8 dnij po temno zelenem perju. Majhne množine solitra se tudi dobe v zalogi „Gosp. zveze“.

Vprašanje 50.: J. Iv. v P. 11. Ker pri nas ne dosežemo pri turšici popolnoma zadovoljne letine, hočem letos tudi poskusiti poleg domačega gnoja še z umetnim gnojilom gnojiti. Ktera gnojila hočem rabiti?

Odgovor 50.: Dobra letina turšice pri 40 met. stotih odzame zemlji 162 kg kalija, 57 kg fosforne kisline in 107 kg dušika. Iz tega se razvidi, da se je ozirati pri gnojitvi na to, da dobi rastlina v zemlji posebno veliko kalija in dušika, zato naj se troši poleg hlevjeka na 1 ha 100 kg — 150 kg kalijeve soli in 100 kg solitra. Kakor so vsa žita zelo hvaležna za fosforno gnojitev, tako se bode tudi pridelek na zrnju pri turšici izdatno povzdignil, ako bi se še potrosilo 100 kg superfosfata. Množina umetnih gnojil se ravna po dobroti domačega gnoja in po stanju

njive. Umetna gnojila se trosijo isti čas kot hlevjek.

Vprašanje 51.: F. K. Cr. Pri našej mlekarni se nam prepoveduje s sirotko krave krmiti, češ da kišla krmila niso dobra za krave, ker povzročajo slabo zoritev sira.

Odgovor 51.: Da naše slovensko mlekarstvo posebno sirarstvo ne more dobro procvitati, temu je mnogo krivo, da je ljudstvo premalo poučeno o krmljenju. Iz slabega mleka najboljši sirar ne more dobrega sira narediti. Kjer se krave pasejo, tu dobe le isto krmo ki jim prija, zato je tudi sir pri planinski paši najboljši, ker slabi vpliv krme večinoma odpade. Slabo vpliva na zoritev sira krmljenje z gnjilim ali starim krompirjem, nezrelo sadje kakor tudi sirotka. Zato je jako priporočljivo, da stranke ne pokrmijo sirotke kravam nego rajši prašičem.

Vprašanje 52.: I. G. v V. Ena krava je imela bradavice na vimenu, sedaj pa so se zanesle na vse. Kako bi jih mogel odpraviti.

Odgovor 52.: Bradavice so se zanesle radi nesnažnosti osebe, ki molžo opravlja. Odpravijo se najložje, če se podvežejo s prav močno nitjo, tako privezane bradavice odpadejo v par dneh. Nekteri rabijo tudi špeh in tobak v vodi skuhan, s to mešanico bradavice mažejo. Ako bi se Vam ne posrečilo bradavic odpraviti, Vam je najboljša pot se obrniti do živino-zdravnikarja.

Vprašanje 53.: J. O. v Št. J. Ali bo treba tudi letos žveplati trte? Lani niso bile od grozdne plesnobe napadene, pač pa predlanskem.

Odgovor 53.: Grozdna plesnoba (*Oidium Tuckeri*) se več ali manj vsako leto pokaže in zato Vam svetujemo, da žvepljanja nikakor ne opustite, osobito ker to delo ne stane veliko. Žveplati pa morate kmalu, na vsak način pa enkrat pred cvetjem.

Vprašanje 54.: J. O. v Št. J. Ali klubuje izabela trtni uši? Ker pri nas še ni trtni uši, hočem po nekem bregu, kjer sedaj grmovje raste, pa ni za rigolanje pripraven kraj, ker je le malo zemlje, izabelo posaditi.

Odgovor 54.: Izabela, kakor sploh vse direktno rodeče ameriške trte, klubuje sicer trtni uši bolj kot domače trte, a naposled jo trtna uš le uniči. Osobito hitro bi jo pa uničila v navedenem kraju, ker bi vsled pomanjkanja zemlje tudi slabo rastla. Če je pa tako malo zemlje, Vam pa sploh ne kaže trte saditi, izvzemši če ni dotičen svet peščen ali gručast, tako da mo-

rejo korenine globoko segati. Če se pa dotični prostor da primerno zrigolati, potem je pametneje, če nasadite cep-ljenke; ako ne, pa nasadite rajši sadna drevesa.

Vprašanje 55.: J. O. v Št. J. Kako je ravnati s trtami da pozimi ne pozebejo? Letos je namreč veliko trt pozeblo, samo izabela lepo žene.

Odgovor 55.: To vprašanje zanesljivo in primerno rešiti, je za naše razmere nekoliko težavno in sicer radi tega, ker pri nas se trte visoko izgojujejo. V bolj mrzlih krajih, koder trte po zimi rade pozebejo, jih režejo na glavo t. j. obvezujejo jih vedno prav nizko pri tleh, pustivši vsaki trti 2—4 palce 2—3 očes. To radi tega, da jih potem po zimi z zemljo popolnoma zasujejo. Pri nas pa se to ne more delati, ker so trte previsoke in bi se zlomile, če bi se jih vpogibalo kakor n. pr. pri prezimljenju vrtnic. Pa tudi bi stalo tako delo mnogo truda in stroški bi bili preveliki. Kdor ima malo trt, stori najbolje, če jih s slamo ovije.

Glavni pogoj, da trte le težko pozebejo, obstoji v popolni dozoritvi lesa. To se pa doseže s pravilnim obdelovanjem in vzgajanjem trt. Tu pride v poštev: Široko sajenje, pravilno gnojenje (eventuelno z umetnimi gnojili, ker ti pospešujejo zoritev lesa, osobito na fosforovi kislini bogata gnojila), poletno mandanje in skrbno privezovanje pogankov h kolom, sajenje trt po pol-danski črti, pomnoževanje zgodnjih vrst itd. Izabela ni radi tega pozebla, ker je les dobro dozorel; njena očesca pa so tudi bolj kosmata kot domačih trt.

Vprašanje 56.: J. O. v Št. J. Ali je perutninski gnoj dober za gnojenje vinogradov in njiv in ktere redilne snovi ima v sebi?

Odgovor 56.: Perutninski gnoj je celo jako dobro gnojilo ker ima v sebi od vseh drugih gnojil največ hranilnih snovi. Pa tudi tu je razločevati od katerih živalij je gnoj. Najboljši je golobji, ptičji in kokošji. Ti imajo povprečno 1.7% dušika, 1.0% kalija in 1.7% fosforove kisline; goveji pa 0.3% dušika, 0.1% kalija in 0.17% fosforove kisline.

Od rac in gosi pa je bolj voden. Ker je perutninski ali ptičji gnoj jako gorak, se ga mora pred rabo pomešati z drugim gnojem, najbolje s svinjskim, ker poslednji je mrzel in ima tudi malo hranilnih snovi v sebi, ali pa z zemljo, ker če pride preveč perutninskega gnoja blizu korenin ali rastlin sploh, jih ožge. Zato se ga

more rabiti le v majhnih množinah in če le mogoče v vlažnih dneh.

Če že imate toliko perutninskega gnoja, da lahko njive z njim gnojite, bi Vam mi svetovali, da ga rajši porabite za gnojenje vinogradov in sadnega drevja, ker tem rastlinam se navadno najmanj gnoji, čeravno veliko gnoja potrebujejo, posebno trte. So celó taki kmetovalci, ki ves gnoj samo na njive zvozijo, trtam ali sadnemu drevju pa ga niti ne pokažejo.

S e j m i.

Na Kranjskem :

- 11. maja v Senožečah.
- 12. " v Zagorji (za Savo) na Koprivniku, v Veliki Loki pri Temenici.
- 16. " v Lukovcu, Idriji, Rovišah, Moravčah, Kočevski Reki, Srednji vasi, in na Vidmu poleg Krke.
- 19. " v Trziču, Nemški Loki na Kočevskem.
- 20. " v Mozlju, v Postojni in Zatičini.
- 22. " v Št. Lambertu, Žerovnici.
- 25. " v Št. Gothardu na Mali gori, Mengšu, Podvelbu, Svibnem.
- 13. " na Vrhnikih, Trziču, Vinici.
- 17. " v Žužemberku, Gor. Logatcu.
- 21. " v Moravčah pri Sv. Križu.
- 23. " v Lašičah.
- 28. " v Zagorji (Notranjsko) in Radovljici (za blago in živino), Loki, Metliki, Beseči vasi in Radohovi vasi.
- 30. " v Senožečah, Cirkniku, Hinjah in na Igu.
- 31. " v Mirni peči in Kostanjevici.
- 3. junija v Trziši (pri sv. Trojici) Vrhnikih in Št. Jerneju (Kostanjeviški kant.), Št. Petru na Notranji Litiji in Višnji gori.
- 4. " na Vačah, Črnomlju.
- 1. " na Osilnici in na Slapu pri Vipavi.
- 2. " v Svirci in Motniku.
- 6. " v Vinici.
- 7. " v Loškem potoku.
- 8. " v Rakitni.

Na Štajerskem :

- 16. maja v Pilštanju.
- 22. " v Loki.
- 24. " pri sv. Filipu v Veročah.
- 25. " v Rogatcu in Vitanji, Slivnici (okraj Maribor).
- 28. " pri sv. Trojici (v Gorici) Ljutomeru, v Središči, pri sv. Emi, Radgoni, Loči, Mariborju in na Laškem.
- 15. " v Središči, pri sv. Lorencu (slov. Gorici).
- 20. " v Olimji, Rajhenbergu, Velenju in Poličanah.
- 23. " v Arčičah.
- 26. " v Podsredi.
- 31. " na Rečici in v Cirkovcah.

- 30. maja pri sv. Urbanu pri Slivnici pri Celji.
- 2. junija v Rajhenbergu.
- 3. " pri sv. Jurju (pod Rifu.).
- 10. " v Novi cerkvi.
- 6. " na Tinskem, Gornji Ponkvi.
- 4. " v Slov. Bistrici (za živino).
- 9. " v Trebovljah pri sv. Primožu (pri Blagovni).
- 7. " Kapel pri Brežc.
- 9. " na Pilštanju.

Na Koroškem :

- 13. maja pri sv. Heleni, Št. Lenardu in Št. Mohorji.
- 20. " v Šmiheli pri Pliberku.
- 19. " v Celovcu (14 dni).
- 26. " v Ovspergu (14 dni).
- 28. " v Podgorjah.
- 9. junija v Paterjonu.
- 10. " v Pliberku (za živino).

Na Primorskem :

- 16. maja v Voloskem in Dolini.
- 22. " v Kastvi.
- 25. " na Kačiču (Sežanski kant.).
- 31. " v Vidmu.
- 1. junija v Vidmu (v Furl.).
- 2. " v Grobniku.

Pluge, osipalnike, okopalnike, najboljše sestavljene in najboljšega štajerskega železa, izdeluje **Matej Bregant v Orohovsi pošta Rače** (Kranichsfeld).

18 lepih jorkširskih prascev ima na prodaj **Matija Vidmar, posestnik v Št. Jurji pri Kranji.**

Občinam, katere imajo večjo množino mleka za oddajati, se priporoča več let praktično delujoč švicar, ki hoče ondi na svoje stroške mlekarno urediti in vpeljati. Kateri kraj želi, da se vpelje zasebno mlekarsko podjetje, naj se obrne do „Gospodarske Zveze“ v Ljubljani.

Tko želi, da svojo obitelj oskrbi pravim i naravskim dalmatinskim vinom, neka se obrati na podpisane **Juraj Gamulin, Jelsa — otok Hvar, Dalmacija.**

Hranilnica in posojilnica v Marezigah pri Kopru

ima mnogo pristnega črnega vina liter od 18 do 24 kr. in Refoška liter od 25 do 35 kr., prosto postaja Trst ter vabi konsumente za nakup.

Najboljše seme pravega kašelskega zelja, katero naredi lepe trde glave in rodi v vsaki zemlji. 30 g za 1 K, čez 1/2 kg 50% popusta prodaja **Ig. Mercina v Zg. Kašlju, pošta Zalog.** (99) 6—6

Fizol za seme, ribničan in koks se dobi pri kmetijskem društvu v Ribnici.

Kmetijska zadruga v Št. Ilju pri Velenju

prideluje že čez pol leta prav fino surovo maslo. Ker še stalnih odjemalcev nima, priporočamo isto prav toplo, da se odjemalci zglase. — Podpirajmo slovenska podjetja, posebno ubozeza kmeta.

Priporoča se: Vzemna zavarovalnica proti požarnim škodam in poškodbi zvonov.

Edini domači zavod te stroke: **Ljubljana, Medjatova hiša.**

Kmetijsko društvo v Vipavi ima na prodaj cepljene trte

na ameriški podlagi Portalis požlahtnjene kraljevine, ital. rizling, španjol, pinelo in ru-landec po 14 vinarjev komad,

Pozor gg. gostilničarji in zasebniki!

V vasi Kaščerga, pošta Trviž pri Pazinu, je mnogo zdravega vina, cena od 16 do 20 kr. liter. — **Josip Goljan, župnik.**

Kmetijsko društvo v Gorjah pri Bledu na Gorenjskem

ima na prodaj železne izdelke kakor: sekire, krampe, capine, lopate, živinske zvonce prav lične in dr.

Kmetijsko društvo v Vipavi

oskrbuje svojim članom:

- 1.) Vse potrebščine za vinogradništvo: žveplo, galico, gumico, škropilnice, cepilno orodje, orodje in stroje za kmetijstvo, dalje vsakovrstna semena in umetna gnojila.
- 2.) Pridelke t. j. vino kolikor možno razprodaja ter vabi p. n. kupce v nakup vina, ter opozarja na izpremenjeni razglas med inserati.

Trgovina in obrt.

Trgovina.

Poštnice pristojbine in nekoliko črtic o pošti.

(Zapisal Abc.)

(Nadaljevanje.)

Dostavljanje nakaznic je, kjer se brez denarja dostavljajo brezplačno. Pri poštnih uradih, kjer se z nakaznico obenem tudi denar dostavi, treba plačati za nakaznice do 10 kron 3 vinarje za nakaznice nad 10 kron 5 vinarjev.

Kjer dostavlja selski pismo- noša, treba plačati za vsako nakaznico 10 vinarjev ne glede na svoto.

Pravico, nakaznice sprejemati ima samo naslovnik, ali njegov pooblaščenec; pri društvih, zadrukah in tvrdkah v to pooblašcene osebe. Želi kdo sam na pošti nakaznice prejemati, mora plačati 2 kroni mesečno za „predalec“. Ako ima predalec že za pisma, lahko s pismi tudi nakaznice sprejema in ni treba nič doplačati. Ako naslovnik nakaznico izgubi naj se takoj pri poštne uradu oglasi.

Naslovniki, kateri imajo pri poštne hranilnici svoj chek-konto, lahko zahtevajo, da se vse njih nakaznice, takoj pri poštne hranilnici na njih račun vložijo in njim samo kuponi dostavijo. Zato treba, da se v to poštne urad pooblasti. Kdor bi to želel, kar je pri strankah, katere več nakaznic dobivajo priporočati, naj se obrne do bližnjega poštne urada, kjer se mu bode natančneje raztolmačilo.

Nakaznice iz Avstro-Ogerske in Bosne Hercegovine se po predpisih morajo v teku sedmih dnij izplačati. Ako naslovnik v tem času ne pride po denar, se denar vrne oddajalcu. Nakaznice iz družih evropskih držav veljajo dva meseca. Iz Črne gore in Srbije en mesec. Iz neevropskih držav in Anglije 6 mesecev.

Poštne naloge. Ako hočemo kak dolg s pomočjo pošte iztirjati, tedaj storimo to s poštne nalogom. Poštne naloge sprejemajo: Avstro-Ogerska, Bosna in Hercegovina, Belgija, Egipt, Francoska, Nemčija, Nizozemska, Norveška, Rumunija, Švedska, Švica, Tunis in Turčija.

V svrhu tirjatve s poštne nalogom treba samo pri bližnjem poštne uradu kupiti zato določeno tiskovino in kuverto, ti izpolniti, ter jih poštne uradniku kot priporočeno pismo oddati. Na kuverto treba svoj natančen naslov in

poštne urad, kamor je nalog namenjen, zapisati. Tiskovino je treba natančno izpolniti in lastno-ročno podpisati. Vse drugo preskrbi pošta sama. Seveda mora se tudi dodati dokument na podlagi kojega imamo pravico tirjati. Taki dokumenti bi bili: Računi, menice, pobotnice, dolžna pisma i. t. d. Vsak dokument mora imeti natančen naslov dolžnika in svoto dolga z latinskimi črkami zapisano. Svota mora biti v oni denarni veljavi, katera je v državi, kamor je nalog namenjen, veljavna. V Avstro-Ogrski v kronah, v Nemčiji v markah itd. Tudi se morajo dokumenti po veljavnih predpisih kolekovati. Dovoljeno je z enim nalogom več dokumentov iztirjati, v Avstro-Ogrski pet, druge države števila dokumentov ne omejujejo. Pač pa je število dolžnikov le do pet dovoljeno, kateri pa v obsegu enega poštne urada stanujejo. Pristojbine so: 3 vinarje za kuverto in tiskovino ter znesek za priporočeno pismo, katere plača oddajalec takoj pri oddaji; pristojbina za nakaznico, s katero se iztirjani znesek dopošlje, in 10 vinarjev za manipulacijo pri vsakem iztirjanem dokumentu, kateri znesek se od iztirjane svote odtrga, ter pri nalogih iz Nemčije in drugih tujih držav eventuelni znesek za kolekovanje dokumentov.*)

(Dalje prih.)

O b r t.

Važna ustanovitev na obrtnem polju.

Dne 25. aprila letos ustanovili so ključavničarji na Dunaju svojo tvorniško in surovinsko zadruho. S tem so storili važen korak na poti obrtne samopomoči, poka-

*) Prihodnjič nadaljujemo v 7. številu prekinjeno razpravo o pismeni pošti.

zali so, kako treba začeti, da mala obrt uspešno konkurira z velikim kapitalom. Združenje v zadruhi omogočuje racijonelni torej ugodni nakup surovin v velikem ter omogočuje izkoriščanje najnovejših tehniških pripomočkov. Nova zadruha pečala se bode najprvo z izdelovanjem polfabrikatov, katere mora sicer posamezni ključavničar kupovati od tovarnarja ali prekupeca. Ustanovila se bode v to svrhu posebna združna tovarna ter hočejo prispevati k temu nižjeavstrijski deželni odbor, tamošnja trgovinska in obrtna zbornica in trgovinsko ministerstvo. Potem nameravajo ustanoviti skupno delavnico z velikimi stroji, nabaviti potrebne malih strojev, ki jih bodo po nizkih cenah oddajali članom itd. Deleži znašajo po 100 K.

Splošna zveza avstrijskih krojačev.

V preteklem mesecu imelo je vodstvo splošne zveze avstrijskih krojačev svoje zborovanje, kjer je poročal načelnik o korakih, katere je storilo načelstvo pri trgovinskemu ministerstvu po naročilu občnega zbora. Načelstvo je naglašalo na pristojnem mestu, da so konfekcionarji krivi, da sedaj malo učencev zadobi zadostno vsestransko znanje krojaške obrti, ker se nauči izdelovati dobro le en predmet, samo suknje ali samo hlače itd. Tudi konfekcionarji uničijo mnogo samostojnih mojstrov, tako je samo radi enega konfekcionarja propalo 500 samostojnih mojstrov. Reklo se je deputaciji, da se namerava dati krojaškim mojstrom pravica, pošiljati agente k odjemnikom in iskati odjemnike s pomočjo agentov. Deputacija se je izrekla proti takej dovolitvi, kot nepotrebni. Načelstvo je sklenilo izdajati poseben modni list za krojače.

ZADRUGA

Bogastvo z narodno-gospodarskega stališča.

„Umetnost je dete matere bede in očeta bogastva“ je rekel nek modrijan. To pač velja tudi v sledečem smislu:

Ako nas tare kaka potreba — bodisi fizičnega (telesnega) ali duševnega ali čustvenega življenja — in imamo dovolj domišljije, razuma in tvorne moči ali energije, potem pridemo najprej do kakega odkritja ali iznajdbe, do nove ideje, do dejanja, ki vresniči kako misel. Beda in uboštvo pa sami zase niste iznajdljivi, ne plodni na idejah, pa tudi osamela darovitost (talent) ostane skrita, brezdela ali latentna, ako ne pristopi kak vnanji ali notranji izpodbudek, ki jo vzpodbode k dejanju. K takim bodrečim silam prištevamo tudi osuplost nad kako prikaznijo, ki stoji v najrezkejšem nasprotju z našim vsakdanjim, navadnim pričakovanjem.

Odtodi prikazen, da je v bogatih časih in pri bogatih ljudstvih večinoma težko naložiti denar na več nego 2, 3 ali 4⁰/₀, dočim v revnih časih in deželah nese glavica na posojilu po 10⁰/₀ in več, v obrtu in trgovini celo 20 in več odstotkov. Vsaj bi ravno nasprotno pričakovali.

Ali — kako je le mogoče, da pride pri silno narasli produkciji cvetoče obrti in poljedelstva, torej v času, ko se bogastvo posebno kopiči, na tisoč in tisoč zavodov do bankrota in gospodarskega pogina, tako da prištevamo zelo močno proizvodnjo, tako imenovano „nadprodukcijo“ k najhujšim šibam bogatih časov in dežela?

Ali ni to protislovje ali norost, ki samo sebe bije po licu, da ravno v časih, ko je vsega na kupe, s čimer se lahko poplačajo roke in glave, ki bi rade delale, ne morejo podjetniki skupno niti toliko plačati, da bi bile vse te

roke in glave le za največjo silo preskrbljene?

Odkodi neki čudno prikazen, da v bogatih časih in deželah izdajamo milijone in milijone, da redimo brezdela potepuhe in hudo delce v posebnih zavodih (prisilnih delavnicah in ječah) zastonj, ne smemo jih pa uporabljati pri koristnih podjetjih brez najglasnejšega ugovarjanja in oškodbe mnogih obrtnikov in prostih delavcev?

Tu imamo pred seboj nekaj vzgledov o stiskah, trpljenju in protislovjih, kojih kar mrgoli narodno gospodarsko življenje sedanjega časa in ki mogočno drežajo in silijo človeka k razmišljanju.

Kakor se je znanost zdravilstva pričela s surovo ročnostjo zdravljenja telesnih bolezij, pa je potem ustvarila znanost organskega ustroja in življenjskega gibanja, tako zvano anatomijo in fizijologijo, kot podlago nauka o boleznih in zdravljenju, tako je tudi nacionalna ekonomija ali narodno gospodarstvo sprva le empirično t. j. poskuševaje skušala odstraniti gospodarske bolezni, potem pa je prešla k raziskavanju narodno gospodarskega ustroja in gibanja, da bi prišla tem potom do pravih vzrokov narodno gospodarskih bolezni in protislovij, na tej podlagi je šele možna popolna družabna in gospodarska politika.

Predmet s kojim se peča narodno gospodarstvo je — bogastvo.

Preiskavati nam je torej, v čem obstoji bistvo narodnega bogastva. „Preiskavati?“ — porečete, „kaj je bogastvo, ve vže vender vsak otrok.“ — Morda pa le ne. S tem znanjem, se mi zdi, je nekako tako, kakor z onim, da solnce vsak dan vzhaja in zahaja in da se v enem letu potmakne skozi celi živalski krog.

„Denar, denar in zopet denar“ — pravijo — „to je bogastvo; kajti za denar dobiš dandanes vse.“

Seveda, odgovarjamo mi, kdor živi v kraju, kjer so razne reči in osebne službe (n. pr. svet zdravnikov, advokatov, profesorjev i. t. d.) vsem na razpolago, tam se res dobi za denar — vse.

Sredi puščave pa bi potujoča karavana, ki jo stiska žeja, glad in bolezen sredi svile in biserov in najžlahtnejših dišav za stotisoče zlatov in bankovcev ne dobila kosca kruha, ne požirka vode, ne zdravnika in lekarnarja in bi bila prepuščena lakoti, žeji in boleznim poleg ogromnega denarja posilna žrtev neugašenega hlepenja po zlatem teletu. — Kaj se ti zdi, je-li denar bogastvo?

Mislino si pa nasprotno vladarja, katerega preskrbuje kot vodnika v miru in vojski njegovo ljudstvo brez pomoči denarja in bankovcev z vsemi sredstvi za življenje; kmetje, živinorejci, mlinarji, mesarji, peki, kuharji mu dajo neposredno jedi in pijače, — stavbeniki, tesarji, slikarji, mizarji mu oskrbe lepo stanovanje in pohištvo, — lanarji, ovčarji, predice, tkalci, krojači, obleko, — zdravniki, umetniki, modrijani, pesniki, duhovniki bi mu preskrbeli znanstvenega spoznanja, vzvišenega svetovnega naziranja, lepote užitka, verskega vzleta in vzpodbude itd. itd. Kdo more potožiti, da ta kralj ni zelo bogat, če tudi pravnič ne ve o zvenceh in papirnatem denarju in svojega bogastva ne izraža v goldinarjih, kronah, dolarjih, rubljih itd.?

„Pa vender je denar kljub temu bogastvo“ si misli marsikdo. „Denar je kri gospodarskega življenja, kralj blaga, najmočnejši adut, ki premaga vse karte.“

(Dalje prih.)

„Ljudske posojilnice“ v Ljubljani računski sklep za peto upravno leto 1900.

„Ljudska posojilnica“ izdala je ob sklepu petega upravnega leta (1900) sledeče

poročilo:

V upravnem letu pristopilo je na novo 200 zadrušnikov in izstopilo najst.

Stanje koncem leta 1900: 1099 zadrušnikov z opravičnimi deleži v skupnem znesku K 4.396.—

Glavnih deležev se je tekom leta 1900 dovolilo tri in izplačala vsled smrti

dva, stanje glavnih deležev je torej „ 4.200.—

Svota vplačanih deležev koncem leta 1900 K 8.596.—

Denarni promet leta 1900:

Sprejemki K 12,098.034·21

Izdatki „ 12,087.260·55

Svota prometa K 24,185.294·76

Hranilnih vlog se je v upravnem letu

vložilo K 3,274.519·92

in vzdignilo „ 2,765.002·77

ostaje K 509.517·15

Stanje koncem leta 1899 je bilo „ 4,642.543·80

in sklepom leta 1900 se je pripisalo obresti „ 196.308·08

Stanje hranilnih vlog sklepom leta 1900 K 5,348.369·03

Na tekoči račun B se je v upravnem letu

vložilo K 929.130·22

in vzdignilo „ 120.828·46 ostaje K 808.301·76

Sklepom leta 1900 se je pripisalo obresti „ 5.181·25

Stanje koncem leta 1900 K 813.483·01

Stanje vlog na tekoči račun A z priraslimi obresti koncem leta 1900 „ 4.365·82

Skupno stanje vlog sklepom leta 1900 K 6,166.217·86

Posojil se je izplačalo leta 1900, in sicer:

a) navadnih posojil na hipoteke, drugo zastavo in proti

poroštvu K 1,085.699·08

b) posojil v tekočem računu „ 724.814·98

skupaj torej K 1,810.514·06

Nasproti se je vrnilo in sicer:

a) navadnih posojil K 394.258·85

b) posojil v tekočem računu „ 309.133·55

skupaj torej „ 703.392·40

K 1,107.121·66

Stanje koncem leta 1899 je bilo:

a) navadnih posojil K 2,033.593·99

b) posojil v tekočem računu „ 1,431.478·68

skupaj torej „ 3,465.072·67

Stanje posojil sklepom leta 1900. K 4,572.194·33

Čisti dobiček upravnega leta znaša K 20.555·12, in sicer se porabi po

§ 13. pravil nastopno:

Najprej se odračuni 10⁰/o t. j. „ 2.055·52

na korist splošnemu rezervnemu zakladu;

potem se pokrije 5⁰/o dividenda glavnih deležev v znesku „ 210.—

ostanek v znesku „ 18.289·60

s kojim je vsa svota čistega dobička K 20.555·12

pokrita, se pa razdeli tako, do pripada prva polovica rezervi, druga polovica pa razpoložnemu zakladu.

Gledé prve polovice v znesku K 9144·80 bode v zmislu § 13. pravil načelstvo občnemu zboru predlagalo, da naj se ta svota porabi za pomnožitev posebnega rezervnega zaklada za pokritje morebitnih, takih glavninih izgub, ki se ne dadó pokriti iz upravnih dohodkov tekočega leta.

Po predstojećem se sklepom leta 1900 lastna glavnica posojilnice zračuni nastopno:

Rezervni zaklad iz leta 1899	K	3.502.— ^{1/2}
Prirastek iz leta 1900	„	2.055.52
Razpoložni zaklad iz leta 1899	„	13.720.10 ^{1/4}
Prirastek iz leta 1900	„	9.144.80
Posebna rezerva za glavnične izgube iz letu 1899	„	13.664.04 ^{1/4}
Nadaljna rezerva iz leta 1900.	„	9.144.80
(o kateri ima sklepati občni zbor, se li pridene v splošni rezervni zaklad, ali pa pridene posebni rezervi.)		
Deleži	„	8.596.—
Svota lastne glavnice		K 59.827.27

„Ljudska posojilnica“ nima sicer namena, kopičiti lastno glavnico, ker stoji na neomejeni zvezi, tedaj vsi njeni člani jamčijo solidarno z vsem svojim imetjem za v posojilnici naložene tuje kapitalije (hranilne vloge), in to jamstvo zadostuje za mnogo večje svote, nego so v posojilnici naložene. Kljub temulastna glavnica krepko narašča, kot naravni izraz krepkega razvoja in racionalnega poslovanja zadruga.

Leta 1900 so, kakor je razvidno iz računov, hranilne vloge zopet izdatno narasle. Ker „Ljudska posojilnica“ plačuje od hranilnih vlog visoke obresti, $4\frac{1}{2}\%$ in odrajuje vrhu tega še rentni davek sama, je naravno, da mora pri svojem velikem prometu razmeroma velike svote imeti naložene proti nižjim obrestim nego jih sama odrajuje, ker jih le tako zamore imeti vsak čas na razpolago. Naravno je, da ta diferenca posojilnico obremenjuje. Zato pa je bila posojilnica tudi v položaju, vsako hranilno vlogo vsaki stranki takoj na zahtevanje izplačati. Kakor se razvidi iz denarnega prometa, izplačala je tekom upravnega leta hranilnih vlog v znesku K 2,765.002.77. Pri nobenem izplačilu se ni poslužila v pravih pridržane jej pravice odpovednega roka. To je mogoče le s tem, da ima vedno velike svote za izplačilo hranilnih vlog na razpolago. Zadevno zgubo lahko trpi, ker ni zasnovana na dobičkarijo in jej zadostuje zmerno naraščanje rezerve.

„Ljudska posojilnica“ je član „Gospodarske zveze“ in izvršuje v okviru svojih pravil tudi nalogo centralne blagajne zadrug, ki so v navedeni „Zvezi“.

„Ljudska posojilnica“ sprejema hranilne vloge od vsakega, je-li njen zadružnik ali ne, in jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kakega odbitka, ker plačuje rentni davek iz svojega.

V posojilnični uradnici sprejemajo se hranilne vloge vsak delavnik od 8. zjutraj do 1. popoldan.

Marsikoga bode tudi zanimal

pregled

o prometu in vspehu od 31. decembra 1895. do 31. decembra 1900.

Po- slovno leto	S t a n j e k o n c e m l e t a :												
	Denarni promet		Število zadruž- nikov	Deležnih vlog		Hranilnih vlog		Posojil		Čisti dobiček		Lastna glavnica	
	Kron	vin.		Kron	vin.	Kron	vin.	Kron	vin.	Kron	vin.	Kron	vin.
1896	1,203.822	70	159	636	—	330.239	82	309.861	88	556	06	1.192	06
1897	7,008.663	18	457	5628	—	1,416.824	50	1,217.335	28	9.874	82	15.868	88
1898	13,822.487	74	687	6748	—	3,081.688	10	2,412.450	50	11.108	22	27.897	10
1899	17.888.456	50	910	7640	—	4,642.543	80	3,465.072	67	10.037	05	38.526	15
1900	24,185.294	76	1099	8596	—	5,348.369	03	4,572.194	33	20.555	12	59.827	27

Gospodarsko društvo v Trnovem

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Letno poročilo

za

drugo upravno leto 1900.

Denarni promet.

Prejemki	K	h	Izdatki	K	h
Blagajniški preostanek l. 1899.	1219	13	Izplačani deleži	262	—
Vplačani deleži	25	—	Vrnjeno posojilo	2768	20
Vpisnina	87	30	Naloženi denar	200	—
Izposojila	33865	78	Izdatki za blago	125666	40
Prejemki za blago	100985	60	Prehodni	560	—
Najemščina od opekarne	141	—	Inventar	212	77
Prehodni	560	—	Upravni stroški	1603	01
Rovrneni upravni stroški	81	96	Izplačane obresti del. iz čist. dob. l. 1899	13	04
Za odprodano od opekarne	601	—	Plače	2506	74
			Plačane obresti od izposojil	2626	47
			Poštnine	119	74
			Delež hranilnice in posojilnice Trnovo	2	—
			Gotovina kon. l. 1900	1026	40
	137566	77		137566	77

Konto zgube in dobička.

Debet	K	h	Kredit	K	h
Odpis inventarja	50	18	Kosmati dobiček pri pri blagu	7461	70
Upravni stroški	1603	01	Vpisnina	87	30
Odpis vredn. opekarne	27	99	Najemščina od opekarne	141	—
Plače	2506	74	Povrnjeni upravni stroški	81	96
Plačane obresti od posojil	2581	69			
Poštnina	119	74			
Čisti dobiček	882	61			
	7771	96		7771	

Bilanca.

Aktiva	K	h	Pasiva	K	h
Vrednost blaga	61393	70	Deleži	705	—
Terjatve na blagu	36450	37	Neizplačane obresti deležev	10	96
Vrednost inventarja	451	63	Izposojila	55039	58
Vrednost opekarne	2771	01	Dolg na blagu za družnikom	45491	69
Delež pri „Gosp. zvezi“	200	—	Dolg na blagu nezadružnikom	165	27
Delež pri hranilnici in posojilnici Trnovo	2	—	Rezervni zaklad	882	61
Gotovina konc. l. 1900	1026	40	Čisti dobiček		
	102295	11		102295	11

Denarni promet hranilnic in posojilnic

V mesecu januarju 1901:

Hranilnica in posojilnica v Črnem Vrhu: Prejemki 6362 K 11 h, izdatki 6095 K 14 h, denarni promet 12457 K 25 h, prejete hranilne vloge 2922 K 56 h, izplačane hranilne vloge 2528 K 09 h, dana posojila 640 K, vrnena posojila 517 K 56 h.

V mesecu februarju 1901:

Hranilnica in posojilnica v Črnem Vrhu: Prejemki 12695 K 32 h, izdatki 11687 K 67 h, denarni promet 24382 K 99 h, prejete hranilne vloge 4812 K 40 h, izplačane hranilne vloge 2344 K 80 h, dana posojila 8129 K 35 h, vrnena posojila 233 K.

V mesecu marcu 1901:

Hranilnica in posojilnica v Česnjici pri Železnikih: Prejemki 11705 K 09 h, izdatki 10449 K 50 h, denarni promet 22154 K 59 h, prejete hranilne vloge 2910 K, izplačane hranilne vloge 1101 K 94 h, dana posojila 9200 K, vrnena posojila 10 K.

Hranilnica in posojilnica v Poljanah nad Škofjo Loko: Prejemki 70140 K 88 h, izdatki 58550 K 83 h, denarni promet 128691 K 71 h, prejete hranilne vloge 20141 K 95 h, izplačane hranilne vloge 36440 K 40 h, dana posojila 14404 K 58 h, vrnena posojila 2800 K.

Hranilnica in posojilnica v Leskovici: Prejemki 1261 K 60 h, izdatki 1250 K 90 h, denarni promet 2512 K 50 h, prejete hranilne vloge 590 K, izplačane hranilne vloge 670 K, vrnena posojila 130 K.

Hranilnica in posojilnica v Črnem Vrhu: Prejemki 1862 K 95 h, izdatki 1862 K 95 h, denarni promet 3725 K 90 h, prejete hranilne vloge 572 K, izplačane hranilne vloge 1142 K 04 h, dana posojila 720 K, vrnena posojila 180 K.

Hranilnica in posojilnica v Semiču: Prejemki 10953 K 75 h, izdatki 9014 K 18 h, denarni promet 19967 K 93 h, prejete hranilne vloge 6097 K, izplačane hranilne vloge 1128 K 37 h, dana posojila 850 K, vrnena posojila 1984 K 12.

Hranilnica in posojilnica v Polh. Gradu: Prejemki 2949 K 85 h, izdatki 2719 K 23 h, denarni promet 5669 K 08 h, prejete hranilne vloge 2395 K, izplačane hranilne vloge 2016 K 60 h, vrnena posojila 62 K.

V mesecu aprilu:

Hranilnica in posojilnica v Tunicah: Prejemki 1764 K 90 h, izdatki 1762 K 47 h, denarni promet 3527 K 37 h, prejete hranilne vloge 1440 K, izplačane hranilne vloge 762 K 47 h, dana posojila 1000 K.

Hranilnica in posojilnica v Leskovici: Prejemki 1872 K 29 h, izdatki 1790 K 78 h, denarni promet 3663 K 07 h, prejete hranilne vloge 891 K, izplačane hranilne vloge 329 K 78 h, dana posojila 1460 K, vrnena posojila 900 K.

Hranilnica in posojilnica v Trzinu: Prejemki 25153 K 56 h, izdatki 18013 K 69 h, denarni promet 43167 K 25 h, prejete hranilne vloge 22863 K 46 h, izplačane hranilne vloge 220 K 30 h, dana posojila 4800 K.

Hranilnica in posojilnica v Zgornji Besnici: Prejemki 1353 K 03 h, izdatki 1238 K, denarni promet 2591 K 03 h, prejete hranilne vloge 1054 K, izplačane hranilne vloge 228 K, vrnena posojila 200 K.

Hranilnica in posojilnica v Gorjah: Prejemki 9216 K 15 h, izdatki 8241 K 06 h, denarni promet 17457 K 21 h, prejete hranilne vloge 3590 K, izplačane hranilne vloge 6480 K 76 h, dana posojila 1682 K, vrnena posojila 3041 K 76 h.

Hranilnica in posojilnica v Horjulu: Prejemki 5626 K 84 h, izdatki 5453 K 78 h, denarni promet 11080 K 62 h, prejete hranilne vloge 3077 K, izplačane hranilne vloge 2776 K 76 h, dana posojila 2657 K 68 h, vrnena posojila 1367 K 05.

Hranilnica in posojilnica v Zagradcu:
Prejemki 8272 K 15 h, izdatki 8192 K 53 h,
denarni promet 16464 K 68 h, prejete hrani-
lne vloge 5320 K, dana posojila 2940 K, vr-
nena posojila 600 K.

**Hranilnica in posojilnica v Črničah
pri Gorici:** Prejemki 6238 K 70 h, izdatki
5484 K 37 h, denarni promet 11723 K 07 h,
prejete hranilne vloge 1631 K 12 h, izplačane
hranilne vloge 2531 K, dana posojila 740 K,
vrnena posojila 800 K.

**Hranilnica in posojilnica pri Sv. Ja-
kobu ob Savi:** Prejemki 2208 K 59 h, iz-
datki 2155 K 02 h, denarni promet 4363 K
61 h, prejete hranilne vloge 667 K, izplačane
hranilne vloge 143 K, dana posojila 500 K,
vrnena posojila 300 K.

Hranilnica in posojilnica v Robu:
Prejemki 8536 K 93 h, izdatki 4941 K 08 h,
denarni promet 13478 K 01 h, prejete hranilne
vloge 6120 K, izplačane hranilne vloge 2677 K
85 h, dana posojila 2210 K, vrnena posojila
240 K.

**Hranilnica in posojilnica v Kojsko-
Šmarten v Brdih:** Prejemki 2984 K 77 h,
izdatki 1304 K 93 h, denarni promet 4289 K
70 h, prejete hranilne vloge 826 K, izpla-
čane hranilne vloge 1303 K 25 h, vrnena po-
sojila 20 K.

**Hranilnica in posojilnica v Selcih pri
Škofji Loki:** Prejemki 16210 K 30 h, izdatki
12150 K 36 h, denarni promet 28360 K 66 h,
prejete hranilne vloge 8278 K, izplačane hrani-
lne vloge 4469 K 28 h, dana posojila 6650 K,
vrnena posojila 150 K.

Hranilnica in posojilnica v Trnovem:
Prejemki 31731 K 51 h, izdatki 30885 K 25 h,
denarni promet 62616 K 76 h, prejete hranilne
vloge 14895 K 58 h, izplačane hranilne vloge
5140 K 06 h, dana posojila 17978 K 32 h, vr-
nena posojila 2380 K.

**Hranilnica in posojilnica za farno
občino Kamenje:** Prejemki 1431 K 77 h, iz-
datki 903 K 86 h, denarni promet 2335 K 63 h,
prejete hranilne vloge 740 K, izplačane hrani-
lne vloge 100 K, dana posojila 800 K, vr-
nena posojila 400 K.

**Hranilnica in posojilnica na Fran-
kolovem:** Prejemki 1065 K 98 h, izdatki
981 K 35 h, denarni promet 2047 K 33 h,
prejete hranilne vloge 181 K 10 h, izplačane
hranilne vloge 276 K, dana posojila 670 K,
vrnena posojila 50 K.

**Hranilnica in posojilnica v Polh.
Gradcu:** Prejemki 5159 K 99 h, izdatki 4323 K
86 h, denarni promet 9483 K 85 h, prejete
hranilne vloge 2499 K, izplačane hranilne
vloge 4310 K 90, vrnena posojila 20 K.

Hranilnica in posojilnica v Mengšu:
Prejemki 10430 K 75 h, izdatki 8393 K 93 h,
denarni promet 18824 K 68 h, prejete hranilne
vloge 7653 K, izplačane hranilne vloge 3762 K
23 h, dana posojila 2450 K, vrnena posojila
215 K.

Hranilnica in posojilnica na Vrhniki:
Prejemki 13871 K 72 h, izdatki 13199 K 90 h,
denarni promet 27071 K 62 h, prejete hrani-
lne vloge 7871 K, izplačane hranilne vloge
2768 K, dana posojila 10300 K.

Hranilnica in posojilnica na Igu:
Prejemki 6506 K 73 h, izdatki 3469 K 85 h,
denarni promet 9976 K 58 h, prejete hranilne
vloge 4590 K, izplačane hranilne vloge 1620 K,
dana posojila 1830 K.

Hranilnica in posojilnica v Marezigah:
Prejemki 1140 K 93 h, izdatki 1387 K 42 h,
denarni promet 2828 K 35 h, prejete hranilne
vloge 120 K, izplačane hranilne vloge 50 K,
dana posojila 1320 K, vrnena posojila 3 K.

Hranilnica in posojilnica v Senožečah:
Prejemki 1549 K 14 h, izdatki 3523 K 99 h,
denarni promet 7073 K 13 h, prejete hrani-
lne vloge 100 K, dana posojila 2510 K, vr-
nena posojila 1830 K.

Hranilnica in posojilnica na Rovih:
Prejemki 10020 K 55 h, izdatki 8928 K 20 h,
denarni promet 18948 K 75 h, prejete hranilne
vloge 9172 K 12 h, izplačane hranilne vloge
1519 K 16 h, vrnena posojila 435 K 66 h.

Hranilnica in posojilnica v Srednji vasi:
Prejemki 14867 K 99 h, izdatki 14386 K 90 h,
denarni promet 29254 K 89 h, prejete hrani-
lne vloge 3352 K, izplačane hranilne vloge
6037 K 77 h, dana posojila 8310 K, vrnena
posojila 1400 K.

Vabilo

k

glavni skupščini

„Gospodarske zveze“ v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

dne 28. maja 1901

ob 10. uri dopoludne

v dvorani „Katoliškega doma“ v Ljubljani.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelsva.
- 2.) Odobritev letnega računa in bilance.
- 3.) Volitev 10. članov „Zvezinega“ odbora.*)
- 4.) Poročilo „Zvezinega“ revizorja.
- 5.) Zadruga in kmetijstvo poroča Aleš Bergant.
- 6.) „ „ trgovina „ Jos. Jeglič.
- 7.) Razgovor o ustanovitvi lesne izvozne zadruge poroča dr. Krek.
- 8.) Slučajnosti.

*) Izžrebani so naslednji gg. odborniki: Krašovec Val., Somrek Ivan, Hladnik Ivan, Rotar Jos., Vencajz Ivan, dr. Krek Ivan, Pogačnik Josip, Stanovnik Ivan, Rihar Val., Jarc Josip.

Izveček iz pravil § 19.: Zvezina skupščina je občni zbor zadruge. Zvezina skupščina sestoji:

- 1.) iz odposlancev Zvezinih zadrug,
- 2.) iz Zvezinih trgovcev,
- 3.) iz Zvezinih obrtnikov,
- 4.) iz Zvezinih rednih članov.

Vsako Zvezino zadrugo zastopa na Zvezini skupščini njen načelnik. Če pa ta pri Zvezini skupščini ni prisoten, zastopa Zvezino zadrugo pooblaščenec, ki se izkaže s pravilno izdelanim pooblastilom načelstva Zvezine zadruge. Na isti način se vdeležujejo Zvezine skupščine Zvezine podružnice in sploh vse kot člani vpisane juristične osebe.

Vsaka Zvezina zadruga, ki je založila glavni delež prve vrste, ima na Zvezini skupščini za vsak založeni glavni delež prve vrste 5 glasov.

Vsak glavni delež druge vrste daje zadevni Zvezini zadrugi na Zvezini skupščini jeden glas.

Trgovskih deležev daje 10, obrtnih deležev 20, opravičnih deležev pa 50 po jeden glas. Na podlagi te vrste deležev zamore na občnem zboru tedaj le tisti zadrugnik glasovati, ki ima svojih ali pa s pooblastilom v zastopstvo izročenih deležev toliko, da reprezentuje bodisi 10 trgovskih, 20 obrtnih ali 50 opravičnih deležev.

Ta glasovalna pravica pa velja le z omejitvijo, da noben zadrugnik na podlagi trgovskih, obrtnih ali opravičnih deležev ne sme oddati več nego 2 glasova.

Vsaka Zvezina podružnica ima kot taka na Zvezini skupščini en glas.

VABILO

na

IV. redni občni zbor

kmetijskega društva v Horjulu,

registrovane zadruga z omejeno zavezo, kateri se vrši na binkoštni ponedeljek ob 3. uri popoldne dne 27. maja 1901 v društveni hiši v Horjulu hiš. št. 94.

Dnevni red:

- 1.) Poročilo načelstva in nadzorstva o društvenem poslovanju za leto 1900.
- 2.) Potrjenje letnega računa za leto 1900.
- 3.) Prememba pravil.

4. Volitev 5 izžrebanih članov načelstva, § 29. pravil.

5. Volitev nadzorstva, § 29. pravil.

6. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi Odbor.

NB. Po § 14. društvenih pravil je od 10. maja 1901 vsakemu zadrugniku račun na vpogled razpoložen, in ga lahko vsak zadrugnik pregleda.

NB. Ako pa bi občni zbor po § 37. društvenih pravil ne bil sklepčen, vršil se bode drugi občni zbor ob 4. uri popoldne isti dan z istim dnevnim redom, in na istem kraju, kateri pa je sklepčen brez ozira na število navzočih članov, Odbor,

VABILO na Občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Tomaju
registr. zadruge z neomejenim poro-
roštvom, ki bode na 19. maja 1901
ob 4. uri pop. v župnijskem poslopju.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnega računa.
4. Volitev načelnstva in nadzorništva.
5. Slučajnosti.

V Tomaju dne 7. maja 1901.

Načelstvo.

VABILO na

I. redni občni zbor

„kmetijskega društva v Kamniku“

registr. zadruge z omejeno zavezo,
kateri se vrši v ponedeljek dne 27. maja
1901 ob 3. uri popoldne pri „Kri-
štofu“ na Šutni.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za leto 1900.
4. Volitev 3 članov načelstva.
5. Volitev nadzorstva in razsodišča.
6. Prememba pravil.
7. Slučajnosti.

Načelstvo.

Opomba: Zajedno najljubšeje
vabimo vse tiste, kateri do sedaj še
niso naši člani na zborovanje, a so
pripravljeni kot člani pristopiti.

VABILO na

izvanredni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice za Višnjo goro in okolico“
registr. zadruge z neomejeno zavezo,
kateri se bode vršil dne 19. maja 1901
ob 3. uri pop. v društvenih prostorih.

Vspored:

1. Prememba pravil.
2. Slučajnosti.

Načelstvo.

**Vsaka gospodinja
in mati**

se mora blagrovati, katera
rabi z ozirom na zdravje,
varčnost in dobri okus
Kathreiner-Kneippovo sla-
dno kavo (pristno samo v
znanih izvornih zavitkih).

Jajca za valjenje

od zanesljivo premenitih kur kakor:

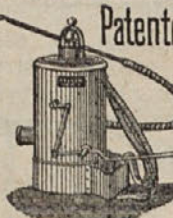
Velike grahnate Plimuth Roks eno po . . .	40 v.
„ Houdan s čopom „ „ . . .	40 „
„ Dorking srebrnovratne „ „ . . .	40 „
Bele Dorking „ „ . . .	50 „
Črne Holandke z belim čopom „ „ . . .	50 „
Bele Paduwanke s črnim „ „ . . .	50 „
„ Leghorn „ „ . . .	50 „
Zlate Vianot „ „ . . .	50 „
Laške kure jerebično progaste „ „ . . .	50 „
Hamburški progasti Fazan „ „ . . .	60 „
Bele Pegatke „ „ . . .	60 „
Velike laške gosi „ „ 1 K 20 „	

Mlade pave in 3 m. stara piščeta teh vrst eno po
4 K. — Manj ko 10 jajc ne odpošlje in za nepo-
kvarjeno došlost jamči **Ivan Kranjc** veleposestnik
(117) 6-3 Št. Ilj p. Velenje (Štajersko).

Kupite!

Kupite!

Patentovane sprave za žveplanje trt
jednostavno i duplo delajoč

**SKROPILNICE PROTI
PERONOSPORI
TER VSE POTREBNE**

VSAKOVRSNE POLJEDELSKE I VIPOGRADARKE STROJE,
prodaja v najboljši izvršitvi,
JG. HELLER NA DUNOJU
II. Praterstrasse 49
Zastopniki se iščejo! Ceniki brezplačno.

Ako se nočeš pri vsakem izpumpanju
tedaj si kupi gnojnice **jeziti,**

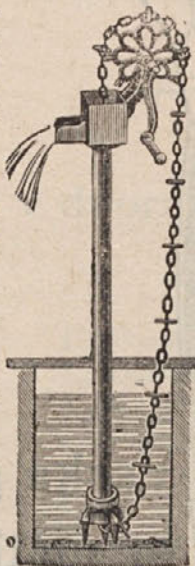
Klementovo
pumpo na verige,

katera prekosi po svoji čudovito veliki izvršitvi in trajnosti vse druge pumpe. Ta ne obstoji niti iz dil ali zaklopk, niti iz usnjatih cevij. (90) 24—9

Nemogoče je sploh, da bi se zamašila, zamrznila ali polomila; veliko posestnikov ne izda pri 20letni uporabi niti vinarja za popravo. Nad 3000 jih je v rabi; več sto pohval o njih nam je došlo. Razpošiljam to pumpo na 6tedenski poskus; ako bi bila pa ta nerabljiva, vzamem jo brez vsake odškodnine nazaj.

Josip Klement,

tovarna strojev v Hrobeih-Roudnici ob/L.

Zaloga in kletarstvo
na Glincah št. 20
pri Ljubljani
na lastnem posestvu.

Slov. vinogradniško društvo
v Ljubljani

registrovana zadruga z omejeno zavezo
priporoča svojo veliko zalogo

pristnih domačih vin
starih in novih

iz Dolenjske, Štajarske, Istre, Vipave in Goriške.

Vino je deloma doma prešano, isto oddaje
se v sodih in fino vino v steklenicah.

(94) 24—9

Na zahtevo pošilja se uzorci brezplačno.

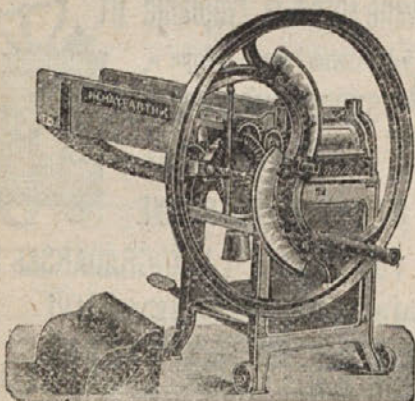
Najizvrstnejši in priznано najboljši

(86) 12—7

plugi iz jekla na 1, 2, 3 in 4
brane rezala,
za travnike in mah, razdeljene
in diagonalne,

poljski valarji, obročasti in iz gladke plehovine,
stroji za sejanje „Agricola“,
stroji za košnjo in žetev, za mrvo, deteljo in žito,
grablje za seno in žetev, za obračanje mrve,
patentovani sušilni aparati za sadje, prikuho itd.

Preše za vino in sadje, kakor tudi za
vsako porabo

Ustanovljene 1872.

Mlini za sadje in
grozdje, stroji za
obiranje grozdja.

Stroji za rezanico,
na valčkih in z mazljivimi tečaji, jako
lahko za goniti, pri
čimur se prihrani
za 40% moči.

Mlini za debelo moko,
reznice za repo.

stroji za mlatiti s patentovanimi
valčnimi, okroglimi in mazljivimi tečaji na roko, na
vitál in za na par.

viteli (kupje) za naprego 1 do 6 živinčet.

Najnovejši mlini za
čiščenje žita,

trijerji,
za roškanje turšice.

Samotvorne patentovane
brizgalnice za
pokončavanje grenkulje in trne uši

„Syphonia“,

prenesljive
štedilne peči,

parniki za krmo, preše za seno in slamo
na roko, pritrdljive in za prepeljati, kakor tudi vse
poljedelske stroje

izdelujejo **garantovano po najnovejši in pri-**
poznano najboljši napravi

Ph. Mayfarth & Co.

c. kr. izklj. priv.

tovarne za poljedelske stroje, livarne železa in fužine na par
DUNAJ, II./1. Taborstrasse št. 71.

750 delavcev.

Odlikovane s čez 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi svetinami na vseh večjih razstavah.
Ilustrovani katalogi in mnoga priznanska pisma brezplačno. — Zastopniki in prodajalci se radi sprejmó.

~~~~~ Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku. ~~~~~

C. kr. priv.

pred ognjem in tatovi varne

blagajne

prodaja najceneje dobro znana tovarna blagajnic

M. Adlersflügel

založnik Raiffeisnovih posojilnic

Dunaj, I., Franz Josephs-Quai št. 13.

(95) 24—9

Žvepljalnik proti grozdi plesnobi je med ročnimi žvepljalniki priznana najboljši za male in srednjeve-like vinogradnike ▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

„Hudaklinov meh“, dobiti je pri „Gospodarski Zvezi“ v Ljubljani, ali pri izumitelju **Josip Hudaklinu** v Št. Jerneju, Dolenjsko. Komad 4 K 50 h, pri večjem naročilu primeren popust. ▲▲▲▲▲ (111) 8—5

Pozor! Gospodarji!

„Gloria“ redilna krma za konje, zabranjuje bolezn, vzdrži konje močne in iskre.

„Gloria“ začimba krma za govedo, pospešuje prebavljanje, čisti kri, zboljšuje in množi mleko.

„Gloria“ prašek za žetje in pitanje svinj, povzročuje, da svinje rado jedo, da se nabira meso in mast.

„Gloria“ mlekarški prašek za krave, pospešuje izločenje mleka in odstranjuje napake mleka. — 1 veliki zavitek velja K 1'20, mali K 0'70, 5 kg v zavitku za poskus po pošti K 5'— poslano z Dunaja.

Barteljevo klajno apno, neobhodno potreben dodatek h krmi za mlado, molzno in brejo živino, v slučaju, da živina liže, da ima kostne bolezni itd. 5 kg za poskus K 2'—, 100 kg K 22'— z Dunaja.

Rusko patentovano mazilo za usnje po pol kg K 1'10, 1 kg K 2'—, 5 kg K 8'—.

Štedilni kolomaz, najfinjša kakovost, 5 kg K 1'40, 100 kg K 24'—.

Navodilo brezplačno.

Miha Barthel & drug. Dunaj X.

(75) 24—15 ➡ Občuje se slovenski. ➡

Šivalne stroje

priznano najboljšega izdelka
za družine in obrtnike

priporoča tovarniška zaloga
šivalnih strojev

IVAN JAX

v Ljubljani
Dunajska cesta št. 17.

(89) 12—9

Lekarna Piccoli, pri angelju.
v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Nj. svetost papež Leon XIII.

sporočili so po svojem zdravniku prof. dr. Laponiju gospodu lekarnarju Gabr. Piccoliju v Ljubljani prisrčno zahvalo za doposlane Jim stekleničice

tinkture za želodec

in imenovali „Dvornim založnikom Nj. svetosti“.

Imenovani zdravnik ter tudi mnogi drugi sloviti profesorji in doktorji priporočajo boleham G. Piccolijevo

želodčno tinkturo

katera krepi želodec, pospešuje slast, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročila vsprejema proti povzetju in točno izvršuje G. Piccoli, lekarnar „pri angelju“ v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Tinkture za želodec pošilja izdelovatelj v skatljah po 12 in več stekleničic. — Poštuno mora plačati p. n. naročnik.

Trgovina suknja in vsake vrste
manufakturnega blaga

R. Miklauc Ljubljana

Špitalske ulice št. 5

priporoča svojo zalogo po prav ugodnih cenah. Uzorce pošilja na zahtevanje. Prodaja se: Na debelo kakor tudi na drobno.

(118) 3—2

Istrski „Teran“.

Podpisana zadruga ima v svoji zalogi še ogromno množino istrskega terana, katerega želi preje nego nastopi vročina prodati.

P. n. kmetijske zadruge, trgovci in gostilničarji se opozarjajo, da dobe pri večjem naročilu jako izborno vino po zelo ugodni in nizki ceni.

Istrska vinarska zadruga.

Pulj (Pola, Istra.)

(113) 6—4

Ing. Matheo Quinz, Dunaj

III/2 Obere Weissgerberstr. 14.

Glavni zastop

Henrik Lanz

Mannheim

Patentovani

posnemalnik za mleko.

Garantovano

najvišja pridobitev smetane.

Preprodajalcem ugodne pogoje. Zastopniki se sprejmejo. (103) 6—6

 Najboljša in najsigurnejša

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1900:
nad 6 milij. K

prilika
za
štedenje!

Denarni promet v dvanajstih mesecih
nad 24 milij. K

Ljudska posojilnica

preje: Gradišče štev. 1

sedaj: Kongresni trg št. 2, I. nadstr.

sprejema

hranilne vloge

vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan in jih obrestuje po

 4 $\frac{1}{2}$ %

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 gld.
čistih 4 gld. 50 kr. na leto.

Stanje hranilnih vlog 31. dec. 1900:
6,166.217 K 86 h

Promet v 12 mesecih od 1. jan. do 31. dec. 1900:
24,185.294 K 76 h

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje
kaj prekinilo.

Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. oktobra 1900.

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška,
knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec,
posestnik, podjetnik in trgovec
v Št. Vidu nad Ljubljano.

Dr. Andrej Karlin,
stolni kanonik v Ljubljani.

Dr. Viljem Schweitzer,
odvet. koncipijent v Ljubljani.

Josip Jarc
veleposestnik v Medvodah.

Karol Kauschegg,
veleposestnik v Ljubljani.

Gregor Šlibar,
župnik na Rudniku.

Frančišek Leskovic
zasebnik in blagajnik „Ljudske po-
sojilnice“.

Matija Kolar,
župnik pri D. M. v Polji.

Dr. Aleš Ušeničnik,
profesor bogoslovja v Ljubljani.

Ivan Kregar,
načelnik okrajne bolniške blagajne
v Ljubljani.

(115) — 3